

УДК 687.01-055.2

ДИХНИЧ Л.П., ХАРЧЕНКО А.В.

Київський національний університет культури і мистецтв

DOI:10.30857/2617-0272.2020.4.7.

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ
ДЛЯ ЖІНОК СТАРШОЇ ВІКОВОЇ ГРУПИ**

Мета. Метою роботи є дослідження тенденцій в дизайні одягу для жінок старшої вікової групи, виклад результатів практичного застосування прийому синтезу стилів у проектуванні індивідуального образу споживача.

Методологія. У роботі використано комплексний підхід, що об'єднує методи соціологічних і мистецтвознавчих досліджень. Застосовано методи опитування, аналітичний, порівняльний, проектно-графічний, образно-стилістичний, образно-асоціативний.

Результати. Проаналізовано підходи до встановлення вікових груп споживачів-жінок у науковій літературі; розглянуто значення естетичних і психологічних аспектів у розробці індивідуального стилю одягу для жінок старшої вікової групи; на прикладі жіночих образів досліджуваної вікової групи запропоновані базові стильові рішення з використанням прийому синтезу стилів.

Наукова новизна полягає у визначенні взаємозв'язку естетичних і психологічних аспектів з адаптацією структури сучасних стилів жіночого одягу до потреб споживачької аудиторії старшої вікової категорії.

Практична значущість роботи полягає у застосуванні прийомів синтезу стилів у розробці індивідуальних образів одягу різного призначення для жінок старшої вікової категорії. Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності стилістів, дизайнерів одягу, у викладацькій практиці за спеціальністю «Дизайн».

Ключові слова: індивідуальний стиль; старша вікова група; синтез стилів; жіночий образ.

Вступ. Аналіз попередніх досліджень. В Україні і в світі широко представлена категорія жінок, які активно працюють і професійно реалізовані у зрілому віці в багатьох сферах, будують кар'єру, навчаються, подорожують. Однак, підходи до формування індивідуального стилю такої жінки значною мірою змінюються порівняно з тими, які були актуальними у попередні періоди її життя. До того ж, останніми десятиліттями в Україні суттєво змінилися орієнтири щодо вікових меж працюючих жінок: зараз активний вік для українок позначений 59,6 роками, а згідно із законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», жінки, як і чоловіки, з 2021 р. будуть працювати до досягнення віку в 60 років [2].

Серед факторів, що впливають на зміни стилю, можна виділити три основних. По-перше, жінка у зрілому віці має суттєві

професійні досягнення і досвід; вона, як правило, є в полі уваги своїх молодих колег або цільової аудиторії, і це передбачає активізацію презентаційної функції стилю, використання високоякісних матеріалів, доповнень і аксесуарів. По-друге, у багатьох випадках мають місце вікові зміни у фігурі жінки, структурі шкіри, волоссю тощо; це спонукає до корегування силуетів, довжин, кольорових поєднань одягу. По-третє, жінка стикається з психологічним переосмисленням етапів життя, що минули, відповідно – своїй подальшій ролі і можливостей, тому її гардероб і складові стилю мають сприяти новому усвідомленню себе не лише як суб'єкта суспільних процесів, але й як активного споживача моди.

У зв'язку з цим зростає потреба проектування позитивного образу жінки старшої вікової групи, актуалізується необхідність

виробництва і дизайну естетичного і функціонального одягу для цієї вікової групи, набуває неабиякого значення робота стиліста у розробці індивідуального стилю. Тенденції в моді третього тисячоліття свідчать про перспективи щодо розробки одягу для жінок старшої вікової групи: дизайнери залучають до показів зрілих моделей, зокрема, на показах Donna Karan, Hermès, Norison Ferrari, Dolce&Gabbana можна побачити моделі старшої вікової категорії М. Беллуччі, К. Спенсер, М. Маск, К. Бруні, Х. Крістенсен та ін.

Проблемам проектування одягу для жінок старшої вікової групи, або похилого віку присвятила своє дослідження Т. Новосельцева [11], питання вдосконалення процесу проектування жіночого плечового одягу з урахуванням вікових груп українського споживача вирішувалися у праці В. Залкінд [3]. Варіатив зачісок і макіяжу з урахуванням вікових особливостей жінки розкрито у роботі Л. Сонтаг [13]. Психологічні аспекти ефективної діяльності фахівця індустрії моди, важливі для нашого дослідження, подано у праці О. Костюченко, Л. Дихнич [5].

У вивченні підходів у дизайні жіночого одягу щодо формотворчих, композиційних, фактурних рішень спираємося на праці М. Колосніченко, К. Пашкевич [4], К. Пашкевич, О. Роготченко [17], Т.В. Ніколаєвої, І. Гайової, Т.І. Ніколаєвої, В. Гладкої [10], Н. Чупріної [16]. Різновиди сучасних стильових тенденцій і кольорових поєднань викладено в роботах Н. Найденської, І. Трубецької [9], Л. Фалько [14] та ін.

Аналіз літератури виявив, що процес розробки індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи потребує подальшого вивчення, обґрунтування і апробації прийомів синтезу актуальних стильових напрямів у створенні образів різного призначення.

Постановка завдання. На українському ринку представлено низку торгових марок, що спеціалізуються на виготовленні одягу для повних людей. Утім, обличчями

видань і промо-каталогів у вітчизняній fashion-індустрії найчастіше стають молоді стрункі моделі. Розповсюдження моди на людей з індивідуальними особливостями, нестандартними фігурами, а також на жінок зрілого віку з активною життєвою позицією, вагомими соціальними і професійними цілями, – фактори, що вказують на необхідність аналізу тенденцій у дизайні для жінок старшої вікової категорії та розробок щодо формування індивідуального стилю. Завданнями дослідження є уточнення вікових меж старшої вікової категорії жінок, обґрунтування прийому синтезу стилів у проектуванні іміджу досліджуваної вікової категорії, реалізація практичних розробок індивідуального стилю для жінок старшої вікової категорії.

Результати дослідження. Першочерговим завданням дослідження є встановлення вікових меж споживача з існуючих широко вживаних класифікацій і періодизацій у науковій соціологічній і фаховій літературі. З 1965 р. згідно з віковою періодизацією, прийнятою Міжнародним симпозиумом з вікової фізіології (м. Москва), середній (зрілий) вік для жінок включав два періоди: перший – 21–35 років, другий – 36–55 років; похилий вік – 56–74; старечий вік – 75–90 років; старше 90 – довгожителі [12].

Відповідно до класифікації Всесвітньої організації охорони здоров'я 2018 р., до категорії людей похилого віку належать особи старше 60 років [1]. Враховуючи наведений раніше документ щодо запровадження в Україні працездатного віку до 60 років можна констатувати, що період професійної активності збільшився на 5 років. Щодо розмірної типології, прийнятої для проектування одягу, М. Колосніченко та К. Пашкевич зазначають, що згідно з ДСТУ: «Одяг для дорослих за віковою ознакою поділяють з урахуванням трьох вікових груп: молодшої (18–29 років), середньої (30–44 роки) та старшої (від 45 років і старше) [4, с. 13]. Психологи

І. Кулагина та В. Колюцкий, спираючись на періодизації авторитетних вчених, відносять до періоду зрілості вік від 30 до 60–70 років та до періоду пізньої зрілості – вік після 60–70 років [6]. Як бачимо, межі ранньої і пізньої зрілості є досить розмитими – періодом 10 років, і підходи ХХ ст. суттєво відрізняються від сьогоденного розуміння вікових меж. У дослідженні нами обрано за основу періодизації останніх років і визначено нижчу межу жіночої старшої вікової групи 45 років та умовно розділено на три категорії: 45–55 років; 56–65 років; 66 років і старше. Як переконують факти, у наш час верхня межа активно працюючої жінки не має чітко визначеного вікового показника, нею може бути жінка 90 років і старше.

Наступним етапом дослідження було визначення уподобань і потреб жінок старше 45 років стосовно індивідуального стилю. В опитуванні взяли участь 30 жінок віком від 45 до 75 років. Всі вони, так само як і у попередні вікові періоди, відстежують тенденції моди, реагують на їхні зміни, однак констатують, що частіше зупиняють вибір на інших, позачасових стандартах в одязі.

Найгострішою проблемою, яку прагнуть обговорити зі стилістом жінки, що працюють, продовжують саморозвиток і при цьому мають значні досягнення в різних сферах життя, – як, за допомогою яких засобів знайти межу, яка дозволить виглядати не надто молодо, але й не надто солідно. Жодна з жінок не виявила бажання вдягатися «відповідно до свого віку», відповідно до зрілого, «поважного» віку тощо, у той же час вони виявляли розуміння ознак суто молодіжних напрямів моди.

При обговоренні стильових уподобань у 97% опитаних жінок на перший план виходили питання, пов'язані із зовнішнім виглядом тіла, його трансформаціями; серед жінок старше 55 років мали місце відчуття, що тіло меншою мірою відповідає естетичним уявленням і це, відповідно,

ускладнює вибір гардероба та підвищує вимоги до нього. Після 65 років потреби 75% жінок у виборі одягу характеризувалися зручністю і комфортом, сумнівами у виборі аксесуарів і доповнень, здатних виявити внутрішній стан і настрої жінки, візуалізувати оптимістичне ставлення до життя, креативність мислення; лише 25% серед опитаних після 65 років вважають естетичний аспект зовнішнього вигляду так само важливим, як і комфорт. Жінки зрілого віку, висловлюючи своє бачення відповідного одягу, акцентують увагу на відповідності форми одягу особливостям фігури, на довжині, помірній глибині вирізу, стриманіших кольорових поєднаннях, напівприлеглих або вільного крою силуетах, що дозволить певним чином «замаскувати» ті чи інші форми тіла.

Важливою і складною темою у спілкуванні з опитаними жінками став вік як показник соціального статусу, засоби досягнення гармонійного зовнішнього вигляду, утім, без перевантажень, які могли б підкреслити вік. Жінки ділилися досвідом формування власного гардеробу через труднощі, пов'язані з орієнтацією переважної складової фешн-індустрії на молодь, на стандартні фігури.

Беручи до уваги виявлені потреби естетичного і психологічного характеру, нами було розроблено базові рішення жіночих образів різного призначення. Визначальним прийомом у проектуванні модних образів став синтез стилів, обґрунтований у попередніх дослідженнях, які дозволили виявити два його основних напрями: образ як варіативна система, що складається з багатоелементних складових з тимчасовим зв'язком між ними, коли поєднання відбувається за рахунок компонування окремих видів одягу в комплект; образ як цілісна система, де синтезовані елементи чи деталі знаходяться у постійному зв'язку між собою, коли поєднання може відбуватися за рахунок застосування художніх прийомів дизайну в межах одного предмету одягу [15].

Індивідуальний стиль має прямий взаємозв'язок із внутрішньою сутністю людини, її «внутрішнім Я». Враховуючи результати опитування, одяг для жінок старшої вікової групи ділового призначення повинен нести підкреслену презентаційну функцію, виражати статус. Модні тенденції у сучасних стильових напрямках мають бути адаптовані до особливостей естетичних і візуальних уподобань жінок, психологічних особливостей та емоційних вподобань у процесі практичної апробації.

На прикладі неформального образу для жінки досліджуваної вікової категорії обґрунтовано алгоритм розробки стильового рішення. Вихідними даними для розробки стали: 1) неформальний образ для жінки старше 65 років; 2) джерело натхнення – образ 70-річної Мей Маск – моделі, відомого нутриціолога, матері трьох дітей, автора книг. За допомогою прийому синтезу стилів запропоновано поєднання елементів класичного стилю (біла блузка чоловічого крою, кюлоти і видовжений жилет чорного кольору від VOVK), спортивного (кросівки Adidas) та стилю бохо (плетене намисто і сережки від I. Дух, широкий шкіряний асиметричний пояс з імітацією металевої поверхні від Mango). Волосся офарбовано в світло-русявий колір з попільним відтінком. Укладання волосся передбачало розділення на три зони (скроньова ліва і права, зона чолки, фронтальна та потилична), накрутку, еластичну фіксацію, укладку з боковим проборою, як показано на технологічній карті (рис. 2). Макіяж орієнтований на природній тон шкіри, зі світлою тональною основою середньої щільності, легкими рум'янами персикового тону, рожево-бузковим тоном губ (рис. 3).

Інший образний зміст закладений у рішенні образу на рис. 4 для жінки віком старше 50 років. В образі поєднані романтичний стиль (трикотажна блузка вільного силуету і топ від Vobkova, розкльошені брюки «палаццо» і широкополий капелюх від Reserved) та спортивний (кросівки ECCO).

Доповненням є сережки, виконані А. Харченко з мушель морських черепашок, бусин різного діаметру, що імітують перли. Об'єднує всі елементи одягу кольорова гама у бежево-молочних відтінках. Зачіска виконана у романтичному стилі, з підкресленими плавними лініями і об'ємах у кількох зонах (зони чолки, верхньо-потиличній, нижньо-потиличній). У нижній потиличній зоні використано додатковий підставний валик, що надало можливість створити круглішу і м'якішу форму зібраного волосся. В цілому образ асоціюється з комфортним, невимушеним відпочинком.

Святковий діловий образ (рис. 5) створено на основі синтезу класичного стилю (брючний костюм від Voronin), романтичного (блузка від Madgie, зачіска) і спортивного, який позначився наявністю відповідного взуття. Саме незначна доля спортивності, зачіска з підкреслено-пластичними формами і бант позбавляють цей образ суворості офіційності; у такий спосіб вирішується проблема, висловлена під час опитування – якими засобами підкреслити статусність без перевантажень, які могли би акцентувати вік.

Синтез романтичного і класичного стилів взято за основу при створенні образу жінки віком старше 65 років подано на рис. 6. Елементом класичного стилю є кюлоти від VOVK; риси романтичного стилю наявні у вигляді оздоблення горловини блузки воланом та принту у дрібний і крупний горох (дизайнер Aina Gasse). Туфлі світлого бежево-рожевого відтінку на масивних підборах підібрано в тон принтових елементів, який виразно поєднується із загальним чорним кольором комплексу.

Повсякденний образ на основі синтезу класичного і спортивного стилів надано рис. 7. Яскравими акцентами в образі виступають краватка великого розміру і підтяжки; вони дозволяють проявити у даному образі внутрішні риси – здатність креативно мислити і творчо працювати.

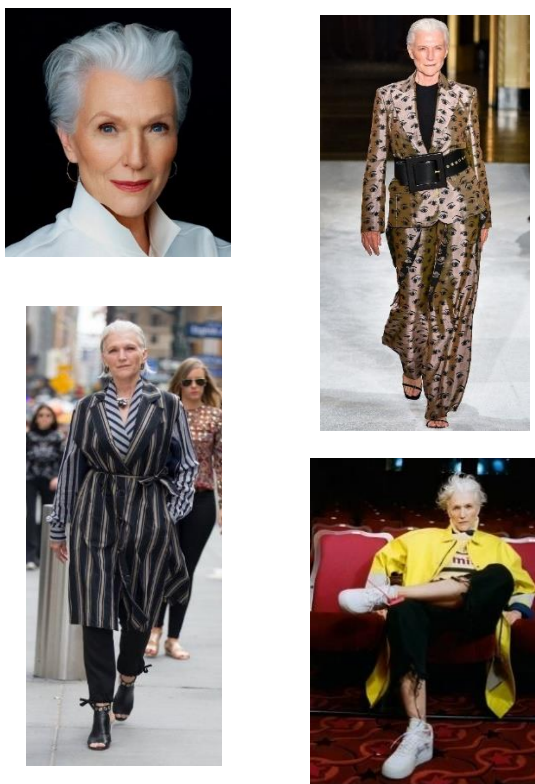

Рис. 1. Образи М. Маск: фото 2020 [7]; Cristian Siriano. Весна-літо 2020 [18]; фото 2019 [7]; фото для видання «Нурбае» 2018 [8]

Рис. 2. Ескіз неформального образу, технологічна карта зачіски з репліками стилю М. Маск

Рис. 3. Неформальний образ жінки на основі синтезу стилів класичного, спортивного, бохо. Стиль, зачіска: А. Харченко. Грим: А. Шаркіна. Модель: І. Івановська. Координатор зйомки: Л. Попова. Фото С. Смульська. Керівник проекту: Л. Дихнич. 2020 р.

Рис. 4. Образ для подорожей і відпочинку на основі синтезу романтичного і спортивного стилів. Модель: О. Ясинська

Рис. 5. Святковий діловий образ на основі синтезу класичного, романтичного, спортивного стилів. Модель: О. Ясинська

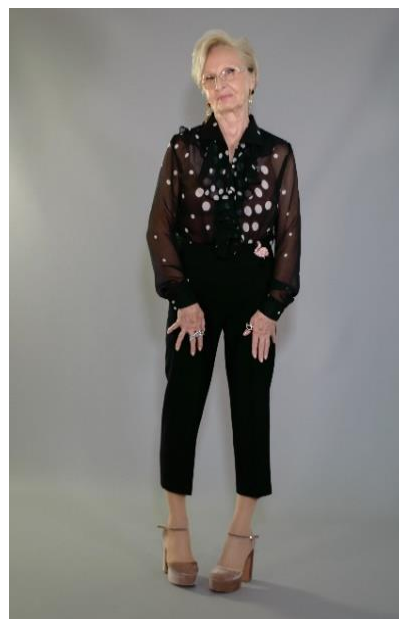

Рис. 6. Святковий образ на основі синтезу класичного і романтичного стилів. Модель: І. Івановська

Рис. 7. Повсякденний образ на основі синтезу класичного і спортивного стилів. Модель: І. Івановська

Рис. 8. Вечірній образ на основі синтезу романтичного, класичного стилів та фентезі. Модель: Т. Бровенко

Рис. 9. Ошатний образ на основі синтезу фольклорного і класичного стилів. Модель: Т. Бровенко

Стиль, зачіска: А. Харченко. Грим: А. Шаркіна. Координатор зйомки: Л. Попова
Фото С. Смутьська. Керівник проекту: Л. Дихнич. 2020 р.

Вечірній образ сформовано на основі синтезу романтичного, класичного і фантазійного стилів для жінки віком старше 45 років (рис. 8). Фантазійними елементами є розкльошена спідниця з асиметричною лінією низу, шийна прикраса у вигляді перлової нитки в кілька рядів, фатинові носки. Класична форма жакету і туфлі-човники врівноважують легкість і фантазійність інших елементів ансамблю. Для створення і підтримки романтичного образу укладка виконана з використанням засобів, що надали додатковий блиск волоссю, а також стайлінгу, що дав можливість підтримувати зачіску тривалий час.

Ошатний образ, в якому можна відвідувати концерти і заходи етнічного спрямування, приймати гостей на родинні свята, створено на основі поєднання фольклорного і класичного стилів (рис. 9). З традиційних елементів українського костюма використано пояс-крайку. Блузка – сучасна розробка в етно-стилі української компанії Dolcedonna, брюки з шовку – від дизайнерки Олени Голець. Аксесуаром для голови взято дві шийних хустки, які кольоровими сполученнями об'єднують відтінки поясу і брюк. Форми брюк і взуття є класичними.

Таким чином, у розробці індивідуальних базових рішень жіночих образів різного призначення визначальним прийомом використано синтез стилів. Поєднання двох-трьох стилів в одному образі відбувалося з урахуванням комплексу складових – одяг, взуття, зачіска, макіяж, аксесуари.

Висновки. Необхідність створення образів різного призначення (неформального, ділового, вечірнього, повсякденного, ошатного тощо) продиктована активною зайнятістю жінки старшої вікової категорії у професійному і суспільному житті, бажанням вдосконалювати професійні й особистісні навички відповідно до

динамічного розвитку суспільства. Під час проведеного опитування жінок досліджуваної вікової категорії з'ясовано фактори естетичного і психологічного характеру, які взято за основу під час практичної реалізації індивідуальних розробок. Так, жінкам старшої вікової групи доводиться вирішувати питання балансу між бажанням нівелювати вікові прояви (зміни у фігурі, структурі шкіри, волоссю тощо) та необхідністю виглядати статусно, відповідно до досягнень свого віку. У процесі аналізу сучасних тенденцій для зазначеної вікової групи та в результаті практичного застосування прийомів синтезу різних стильових напрямів можна стверджувати, що раціональними є такі підходи розробки індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи:

- співвідношення поняття «вік» не лише зі станом тіла, а й соціальним статусом і ролями, які є можливими при досягненні певних вікових меж;

- введення до образів ділового призначення елементів з рисами спортивного і романтичного стилів;

- посилення естетичної складової в образах для подорожей і відпочинку за рахунок силуетів, фактур, кольорових поєднань;

- введення до святкових і вечірніх образів елементів з помірними ознаками спортивного стилю;

- застосування у повсякденних образах контрастів стосовно кольору, пропорцій, фактур;

- вибір елементів одягу з високоякісних матеріалів, з вишуканими доповненнями і аксесуарами тощо.

У такий спосіб складові стилю сприяють усвідомленню жінкою себе не лише суб'єктом суспільних процесів, але й активним споживачем моди.

Література:

1. Визначення віку. Огляд міжнародного досвіду. URL: <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2018/12/Огляд-міжнародного-досвіду.pdf>.
2. В Україні в 2021 році зміняться пенсійний вік і вимоги щодо стажу. URL: <https://fpsu.org.ua/materialy/19394-v-ukrajini-v-2021-rotsi-zminyatsya-pensijnij-vik-i-vimogi-shchodo-stazhu.html>.
3. Залкінд В. В. Удосконалення процесу проектування жіночого плечового одягу з урахуванням вікових груп українського споживача: автореф. дис. канд. техн. наук: ХНУ. Хмельницький, 2009. 20 с.
4. Колосніченко М. В., Пашкевич К. Л. Moda i odyag. Osnovy proektuvannya ta vygotovlennya odyagu: Navchальний посібник. К.: НВЦ Профі, 2018. 236 с.
5. Костюченко О. В., Дихнич Л. П. Психологія ефективності фахівця індустрії моди: Навчально-методичний посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 464 с.
6. Кулагина И. Ю., Колюцкий В. Н. Возрастная психология. Полный жизненный цикл развития человека: Учебное пособие. М.: Сфера, 2001. 464 с.
7. Маск М. Женщина, у которой есть план. Правила счастливой жизни. М.: Форс, 2020. 208 с.
8. Мэй Маск в фотосессии для издания Нурбае. URL: <https://tsn.ua/ru/lady/news/show-biznes/stilnaya-i-derzkaya-70-letnyaya-mey-mask-snyalas-v-novoy-fotosessii-1150056.html>.
9. Найденская Н., Трубецкова И. Moda. Цвет. Стиль. М.: Эксмо, 2011. 320 с.
10. Николаєва Т. В., Гайова І. Л., Николаєва Т. І., Гладка В. А. Дизайн сучасного костюма на основі асоціативних трансформацій тектонічної структури народного одягу. *Art and Design*. 2020. № 1. С. 154–165. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.1.12>.
11. Новосельцева Т. В. Разработка технологий адресного проектирования одежды для пожилых женщин. Автореферат дис. ... канд. техн. н. М.: Российский институт текстильной и легкой промышленности. 18 с.
12. Рыжов Б. Н. Системная периодизация развития. Системная психология и социология: научно-практический журнал. URL: http://systempsychology.ru/journal/2012_5/85-ryzhov-bn-sistemnaya-periodizaciya-razvitiya.html.
13. Сонтаг Л. Прически и красота. М.: Эксмо, 1994. 128 с.

14. Фалько Л. Ю. Индивидуальный стиль в одежде. Учебное пособие. Владивосток: ВГУЭС, 2010. 136 с.

15. Харченко А. В. Стильовий синтез як перспективний метод у формуванні сучасного жіночого образу. *Art and design*. 2020. №3. С. 111–122. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.3.9>.

16. Чупріна Н. В. Система моди ХХ – початку ХХІ століття: проектні практики та чинники функціонування (європейський та український контексти): дис. ... д-ра мистецтвознавства: 17.00.07. КНУТД. Київ, 2019. 610 с.

17. Pashkevych K. L., Kryvonis N. A., Vyshnevska M. O., Rogotchenko O. O. Research of Ukrainian fashion industry goods consumers. *Art and design*. 2019. №1. С. 9–21. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2019.1.1>

18. Cristian Siriano. 2020. URL: <https://theblueprint.ru/culture/book/maye-musk-a-woman-makes-a-plan>.

References

1. Vyznachennia viku. Ohliad mizhnarodnoho dosvidu [Determination of age. Review of international experience]. URL: <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2018/12/Огляд-міжнародного-досвіду.pdf> [in Ukrainian].
2. Federation of trade unions of Ukraine. Official web portal, V Ukraini u 2021 rotsi zminatsya pensiynyi vik i vymohy shchodo stazhu [The retirement age and seniority requirements will be changed in Ukraine in 2021]. URL: <https://fpsu.org.ua/materialy/19394-v-ukrajini-v-2021-rotsi-zminyatsya-pensijnij-vik-i-vimogi-shchodo-stazhu.html> [in Ukrainian].
3. Zalkind, V.V. (2009). *Udoskonalonnya protsesu proektuvannya zhinochoho plechevoho odyahu hu z urakhuvannyam vikovykh hrup ukrainskoho spozhivacha* [Improving the process of women's shoulder clothing design taking into account the age groups of the Ukrainian consumer]. Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytsky: KhNU, 20. [in Ukrainian].
4. Kolesnichenko, M.V., Pashkevych, K.L. (2018). *Moda i odyah. Osnovy proektuvannya ta vyrobnytva odyahu* [Fashion and clothing. Basis of clothing design and production]. Kyiv. 236 [in Ukrainian].
5. Kostyuchenko, O.V., Dykhnych, L.P. (2016). *Psykhohiyya efektyvnosti fakhivtsa industriyi mody* [Psychology of efficiency of a specialist in the fashion industry]. Kyiv: Lira-K. 464 [in Ukrainian].

6. Kulagina, I.Yu., Kolutskiy, V.N. (2001). *Vozrastnaya psikhologiya. Polnyi zhiznennyi tsykl razvitiya cheloveka* [Age-related psychology. The complete life cycle of human development]. Moscow: Sfera. 464 [in Russian].
7. Musk, M. (2020). *Zhenshchina, u kotoroy est plan. Pravila schastlivoy zhizni* [A woman with the plan. The rules of happy life]. Moscow: Fors. 208 p. [in Russian].
8. Maye Musk v fotosessii dlya izdaniya Hypebae [Maye Musk in a photo shoot for the Hypebae]. URL: <https://tsn.ua/ru/lady/news/show-biznes/stilnaya-i-derzkaya-70-letnyaya-mey-mask-snyalas-v-novoy-fotosessii-1150056.html> [in Russian].
9. Naydenskaya, N., Trubetskova, I. (2011). *Moda. Tsvet. Stil* [Fashion. Color. Style]. Moscow: Eksmo. 320 [in Russian].
10. Nikolayeva, T.V., Hayova, I.L., Nikolayeva, T.I., Hladka, V.A. (2020). Dyzayn suchasnoho kostuma na osnovi asotsiatyvnykh transformatsiy tektonichnoyi struktury narodnoho odyahu [Design of a modern costume on the basis of national clothes tectonic structure associative transformations]. *Art and Design*. 1. 154–165. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.1.12> [in Ukrainian].
11. Novoseltseva, T.V. Razrabotka tekhnologiyi adresnogo proectirovaniya odezhdy dlya pozhylykh zhenshchin [Development of technology for targeted clothing design for elder women]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow: Russian Institute of Textile and Light Industry. 18 [in Russian].
12. Ryzhov, B.N. *Sistemnaya periodizatsiya razvitiya. Systemnaya psikhologiya i sotsiologiya: nauchno-prakticheskiy zhurnal* [Systemic periodization of development. Systemic psychology and sociology: scientific and practical journal]. URL: http://systempsychology.ru/journal/2012_5/85-ryzhov-bn-sistemnaya-periodizaciya-razvitiya.html [in Russian].
13. Sontag, L. (1994). *Pricheski i krasota* [Hairstyles and Beauty]. Moscow: Eksmo. 128 p. [in Russian].
14. Falko, L. Yu. (2010). *Individualniy stil v odegde* [Individual style in clothing]. Vladivostok: Vladivostok State University of Economics and Service. 136 p. [in Russian].
15. Kharchenko, A.V. (2020). Stylovyi syntez yak perspektivnyi metod u formuvanni suchasnoho zhinochoho obrazu [Stylistic synthesis as a promising method in the modern female image formation]. *Art and design*. 3. 111-122. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.3.9> [in Ukrainian].
16. Chuprina, N.V. (2019). Systema mody XX – pochatku XXI stolittya: proektni praktyky ta chynnyky funkcionuvannya (yevropeyskyi ta ukraiynskyi konteksty) [The fashion system of the XX – early XXI century: design practices and factors of functioning (European and Ukrainian contexts)]. *Doctor's thesis*. Kyiv National University of Technologies and Design. Kyiv. 610 [in Ukrainian].
17. Pashkevych, K. L., Kryvonis, N. A., Vyshnevska, M. O., Rogotchenko, O. O. (2019). Research of Ukrainian fashion industry goods consumers. *Art and design*. 1. 9–21. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2019.1.1> [in Ukrainian].
18. Cristian Siriano (2020)/ URL: <https://theblueprint.ru/culture/book/maye-musk-a-woman-makes-a-plan>.

THE INDIVIDUAL STYLE DEVELOPMENT PECULIARITIES FOR THE ELDERLY AGE GROUP WOMEN

DYKHNYCH L.P., KHARCHENKO A.V.
Kyiv National University of Culture and Arts

The aim of the article is to study trends in clothing design for women of elder age group, to present the results of practical application of the styles synthesis in the individual image design.

ОСОБЕННОСТИ РАЗРАБОТКИ ИНДИВИДУАЛЬНОГО СТИЛЯ ДЛЯ ЖЕНЩИН СТАРШЕЙ ВОЗРАСТНОЙ ГРУППЫ

ДИХНИЧ Л.П., ХАРЧЕНКО А.В.
Киевский национальный университет культуры и искусств

Цель. Целью работы является исследование тенденций в дизайне одежды для женщин старшей возрастной группы, изложение результатов практического применения приема синтеза стилей в проектировании индивидуального образа.

Methodology. The integrated approach that combines sociological, psychological, art research methods have been used in the article. Method of interview, analytical, comparative, design-graphic, image-stylistic, image-associative methods have been applied.

Summary. Women's age groups determination approaches in the scientific literature have been analysed; the importance of aesthetic and psychological cues in the development of individual style for elder women is examined; the basic stylistic decisions on the example of the studied age group female images have been offered.

The scientific novelty is in the determination of relationship between the aesthetic and psychological aspects and women's clothing modern styles structure adaptation to the female consumer audience over the age of 45 needs.

Practical significance is in the application of styles synthesis methods in the individual images development for different purposes for the studied age category. The obtained results can be used in the practical activities of stylists and fashion designers, in teaching practice in «Design» course.

Key words: *individual style; elder age group; synthesis of styles; female image.*

Методологія. В роботі використано комплексний підхід, об'єднуючий методи соціологічних, психологічних, мистецтвознавчих досліджень. Применено методи опроса, аналітичний, порівняльний, проектно-графічний, образно-стилістический, образно асоціативний методи.

Результати. Проаналізовані підходи к определению возрастных групп потребителей-женщин в научной литературе; рассмотрено значение эстетических и психологических аспектов в разработке индивидуального стиля для женщин старшей возрастной группы; на примере женских образов исследуемой возрастной группы предложены базовые стилевые решения.

Научная новизна заключается в определении взаимосвязи эстетических и психологических аспектов с адаптацией структуры современных стилей женской одежды к потребностям женской потребительской аудитории старшей возрастной группы.

Практическая значимость работы заключается в применении приемов синтеза стилей в разработке индивидуальных образов различного назначения исследуемой возрастной категории. Полученные результаты могут быть использованы в практической деятельности стилистов, дизайнеров одежды, в преподавательской практике по специальности «Дизайн».

Ключевые слова: *индивидуальный стиль; старшая возрастная группа; синтез стилей; женский образ.*

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО АВТОРІВ:

Дихнич Людмила Петрівна, доцент кафедри фешн і шоу-бізнесу, Київський національний університет культури і мистецтв, ORCID 0000-0003-1778-7551, **e-mail:** dl5020640@gmail.com

Харченко Анастасія Валеріївна, аспірантка, Київський національний університет культури і мистецтв, ORCID 0000-0002-0683-3797, **e-mail:** anastasia.naku10@gmail.com

Цитування за ДСТУ: Дихнич Л. П., Харченко А. В. Особливості розробки індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи. *Art and design*. 2020. №4(12). С. 91–100.

<https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.4.7>

Citation APA: Dykhnych, L.P., Kharchenko, A.V. (2020) The individual style development peculiarities for the elderly age group women. *Art and design*. 4(12). 91–100.